

6. juni 2018

KAA

Til

Anne Cecilie Bengtsson – anne.cecilie.bengtsson@uvm.dk

Jonas Husum Johannesen – jhj@ufm.dk

DLI's hørings svar vedrørende COM(2018) 270: Kommissionens forslag til rådshenstilling om "promoting automatic mutual recognition of higher education and upper secondary education diplomas and the outcomes of learning periods abroad"

Danske Lærerorganisationer International, DLI, som er et samarbejde mellem de danske underviserorganisationer – BUPL, DLF, FSL, HL, GL, DM og Uddannelsesforbundet - støtter hensigten i forslaget om at fremme mobilitet for elever og studerende og sikre at mobiliteten opfattes som og kan gennemføres uden unødige hindringer. Et mål vi ønsker at bidrage konstruktivt til bliver nået.

DLI anser dog at der er så store forskelle på rammerne for anerkendelse af eksamensbeviser og læringsophold i udlandet på henholdsvis gymnasialt og videregående uddannelsesniveau, at det ikke er hensigtsmæssigt at behandle det i ét samlet forslag til rådshenstilling. Forudsætningerne for en vellykket implementering af intentionerne i forslaget er vidt forskellige for henholdsvis de gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser. Arbejdet vedrørende gensidig anerkendelse er pågået længe for de videregående uddannelser inden for rammen af Bologna processen – det er ikke tilfældet for de gymnasiale uddannelser. En automatisk anerkendelse af kvalifikationer mellem EU-medlemsstaternes uddannelsessystemer forudsætter en vis grad af harmonisering af uddannelserne, i dette tilfælde de gymnasiale og videregående uddannelser, som ikke nødvendigvis vil understøtte og sikre høj kvalitet i uddannelse, og dermed risikerer indsatsen ikke at stå mål med hensigten om at fremme mobilitet. Ifølge traktatens artikel 165 er uddannelse et nationalt anliggende og DLI kan ikke støtte en automatisk gensidig anerkendelse af eksamensbeviser fra gymnasiale og videregående uddannelser i den form som der lægges op til i Kommissionens forslag til rådshenstilling. DLI vil dog gerne bidrage konstruktivt til at se nærmere på hvordan elevers og studerendes mobilitet fremmes og hindringer for mobilitet minimeres på en måde hvor der tages hensyn til uddannelsernes og uddannelsessystemerne som helhed øvrige formål og opgaver.

Det er vores opfattelse, at hensynet til ønsket om øget mobilitet ikke er det eneste hensyn uddannelsessystemerne i landene skal forholde sig til. Det er afgørende at det sikres at uddannelse har høj kvalitet og at dette fortsat fremmes. Hvordan vil dette sikres med forslaget? Kvalitet i uddannelse forudsætter blandt andet at de studerende har de fornødne færdigheder og kompetencer for at kunne studere på den konkrete uddannelse på et tilstrækkeligt niveau og at det sikres at den studerende eller eleven ved endt uddannelse har bestået de elementer af uddannelsen eller tilsvarende som uddannelsen baserer sig på. Dette er også væsentligt, særligt på visse uddannelser, i forhold til det arbejdsmarked de uddanner sig til. DLI anerkender fuldt ud, at en øget internationalisering gennem elevers og studerendes mobilitet, vil være værdifuld for uddannelsessystemer,

samfund og arbejdsmarkeder i Europa både hvad angår borgernes interkulturelle og faglige kompetencer relevante for fremtidens arbejdsmarked og for den sociale sammenhængskraft og økonomiske udvikling i Europa.

Af hensyn til at sikre en fælles europæisk ramme at drøfte forslaget på, er det problematisk at forslaget ikke tydeligt indikerer problemernes omfang i forhold til eksempelvis at opnå optagelse på videregående uddannelser og sikre merit for uddannelser taget delvist i et andet land. Det synes således uklart om de i forslaget foreslåede tiltag står mål med hindringerne. Det skal samtidig bemærkes, at studerende kan opleve det som svært gennemskueligt hvordan de bedst muligt sikrer sig mulighed for reelt at kunne blive optaget på uddannelser i eget land. Det er også væsentligt at være opmærksom på at der i Danmark eksempelvis synes at være mindre incitament til at tage dele af sin uddannelse i udlandet ikke mindst grundet skærpede krav fra politisk side til at gennemføre uddannelse hurtigere. Der er således mange forskellige instrumenter der bør ses på for at fremme øget mobilitet hos elever og studerende end dem der er præsenteret i forslaget.

DLI anser ikke at en rådshenstilling om automatisk gensidig anerkendelse af eksamensbeviser for gymnasiale uddannelse og videregående uddannelse samt resultater af læringsophold i udlandet er en hensigtsmæssig ramme for at fremme elever og studerendes mobilitet. Forslagets bygger på frivillige initiativer og forpligtelser fra medlemslandene samtidig med at målsætningerne i forslaget kun kan nås ved en harmonisering af niveauet for de gymnasiale uddannelser inden 2025. Dette ligger ikke inden for traktatens bestemmelser i artikel 165. Der synes således at være både juridiske og indholdsmæssige udfordringer i den politiske og lovgivningsmæssige rammesætning af forslaget. I forhold til de videregående uddannelser kan DLI tilslutte sig det overordnede princip om, at bacheloruddannelser er ligestillede baseret på de afgivne ECTS-point under den helt klare forudsætning, at de er optjent i en anerkendt institution hvor European Standards & Guidelines (ESG) for Quality Assurance følges. Men der må nødvendigvis være mulighed for at kunne opstille nationale krav som supplement til den generelle niveaumæssige anerkendelse. Eksempelvis må en uddannelse i engelsk ved et dansk universitet nødvendigvis indeholde studieelementer om oversættelse mellem dansk og engelsk. Og det gør en uddannelse ved et engelsk universitet - endside ved et hvilket som helst ikke-dansk universitet - næppe. Sådanne specifikke indholdsmæssige krav skal der derfor være mulighed for at stille - hvilket gør en fuld og endelig automatik umulig.

Der henvises i forslaget til regionale aftaler indgået mellem henholdsvis Beneluxlandene og de nordiske lande uden at disse aftaler beskrives nærmere. For så vidt angår aftalen mellem de nordiske lande er rammerne væsenforskellige fra dem foreslået i Kommissionens forslag til rådshenstilling. Den nordiske overenskomst om adgang til videregående uddannelser omfatter eksempelvis at Danmark, Finland, Norge og Sverige betaler godtgørelse til studielandet for deres studerende i et andet nordisk land. Den uddannelsesinstitution ved hvilken godskrivning ønskes for dele af en *tilsvarende* uddannelse taget ved en uddannelse i et andet nordisk land, foretager meritvurdering. Hvis der stilles krav om særlige kvalifikationer eller faglige kundskaber for at blive optaget på en bestemt videregående uddannelse, skal uddannelsessøgende fra de nordiske lande opfylde disse krav på vilkår, der svarer til dem for landets egne ansøgere. Så vidt DLI er bekendt gælder overenskomsten i sin nuværende form kun frem til og med 2018, såfremt andet ikke aftales forinden.

Det foreslås i forslaget til rådshenstilling at nye teknologiers potentiale, herunder blockchain-teknologi, udforskes i forhold til at facilitere automatisk anerkendelse. Det er helt afgørende, at der sikres demokratiske og transparente processer omkring rammer og facilitering af automatisk anerkendelse. Disse synes noget usikre i teknologier som blockchain, hvor der DLI bekendt ikke er mange erfaringer hvad angår områder der vedrører offentlige og samfunds bærende institutioner som uddannelse.

Der lægges i forslaget op til involvering af interessenter i de forskellige delelementer i forslaget. Der er dog tendens til at interessenterne ikke er fuldstændig indtænkt i de tidlige processer, særligt dem der vedrører proces mellem medlemslande og EU-niveauet. Det er afgørende at de sociale parter og de direkte relevante interessenter involveres på både europæisk og nationalt niveau. Forslag til rådshenstilling er så omfattende og juridisk relativt komplekst, at der er behov for at sikre en tidlig dybdegående dialog mellem disse, myndigheder og det politiske niveau i medlemslandene.

DLI ønsker at understrege, at det inden for den relativt korte høringsproces ikke har været muligt at gennemgå alle detaljer i forslaget, og vi tager derfor forbehold for at vores hørings svar ikke er udtryk for en udtømmende gennemgang af synspunkter til forslaget. Særligt i forhold til erhvervsuddannelsesområdet er der særlige forhold der skal ses nærmere på.

På vegne af Danske Lærerorganisationer International

Kristina Aaltonen
Leder af DLI-kontoret